

INDHOLD

009 Forord

011 Indledning: Tradition og fornyelse i sociologien
Michael Hviid Jacobsen, Mikael Carleheden og Søren Kristiansen

Klassikerne

027 Kapitel 1. Karl Marx: Kapitalismens modsætninger: Marx' bidrag til sociologien.
Palle Rasmussen

045 Kapitel 2. Émile Durkheim: At genfinde det gamle i det moderne:
Émile Durkheims sociologi. *Erik Laursen*

071 Kapitel 3. Marcel Mauss: Kvinder, høfligheder og talismaner:
Gaven som fuldstændig social kendsgerning. *Asger Sørensen*

093 Kapitel 4. Max Weber: Religion som uafhængig variabel?
– om kausalforholdet i Max Webers tese om den protestantiske etik. *Ole Riis*

121 Kapitel 5. Ferdinand Tönnies: Længslen efter fællesskab. *Birte Kloch Frederiksen*

133 Kapitel 6. Georg Simmel: Det sociales rumlighed. *Jens Tonboe*

155 Kapitel 7. Robert Park: Humanøkologi og sociale balancer. *Anja Jørgensen*

169 Kapitel 8. Norbert Elias: Civilisation og sociale processer:
Sporten som enklave. *Martin Munk*

Mellemklassikerne

193 Kapitel 9. Karl Mannheim: Tilnærmelser til sandhed og frihed
– om Karl Mannheims sociologi. *Palle Rasmussen*

209 Kapitel 10. Alfred Schütz: Hverdagsliv og tid. *Birte Bech-Jørgensen*

221 Kapitel 11. George Herbert Mead:
Selv og socialisering hos George H. Mead. *Inger Glavind Bo*

241 Kapitel 12. Georges Bataille: At tage ved lære af fascismen:
Bataille mellem modstand og analyse. *Asger Sørensen*

261 Kapitel 13. Talcott Parsons: Moralske handlinger og social orden:
Parsons' sociologiske projekt. *Feiwel Kupferberg*

- 283 Kapitel 14. Charles Wright Mills: Den sociologiske stillingtagen: Fantasifuld samfundsvidenskab og illusionen om objektivitet. *Michael Hviid Jacobsen*
- 297 Kapitel 15. Harold Garfinkel: Etnometodologi, etik og det empirisk eksperimentelle brud. *Michael Hviid Jacobsen & Søren Kristiansen*
- 317 Kapitel 16. Alvin W. Gouldner: En historisk reflektiv sociologi. *Erik Christensen*
- 335 Kapitel 17. Vestmarxisme: Interpellationer mellem klasse og stat. *Johannes Andersen*
- 351 Kapitel 18. Erving Goffman: Om sociologisk mikroskopi og social orden mellem tillid og kynisme. *Søren Kristiansen*

Nyklassikerne

- 371 Kapitel 19. Kønssociologi: Fra kønsroller til kønskonstruktioner. *Ann-Dorte Christensen*
- 389 Kapitel 20. Michel Foucault: Den nye arkivar og kategoriernes kontingens. *Søren Kristiansen*
- 405 Kapitel 21. Jürgen Habermas: Det postnationale samfund – om Habermas, globalisering og demokrati. *Mikael Carleheden*
- 431 Kapitel 22. Richard Sennett: Globale nedslag i identitet og arbejdsliv? En kritisk læsning af Richard Sennett. *Pernille Tanggaard Andersen*
- 449 Kapitel 23. Zygmunt Bauman: Nærhed i en global verden – om moral og etik i postmoderniteten. *Michael Hviid Jacobsen*
- 471 Kapitel 24. Anthony Giddens: Demokratiske potentialer i det senmoderne samfund. *Jens Ulrich*
- 493 Kapitel 25. Niklas Luhmann: Socialhjælp i systemteoretisk belysning. *Lars Skov Henriksen*
- 515 Kapitel 26. Pierre Bourdieu: Bourdieus blik på den sociale verden. *Annick Prieur*
- 529 Kapitel 27. Manuel Castells: Mellem globale strømme og lokal praksis – om identitet, nationalstat og den Europæiske Union i Manuel Castells' bidrag til globaliseringsanalysen. *Ole B. Jensen*
- 547 Forfatteroplysninger
- 553 Stikordsregister

FORORD

Denne antologi udspringer dels af ambitionen om i én samlet publikation at præsentere et overblik over betydningsfulde teorier og traditioner i samfundsvidenskabens historie og dels af ønsket om at vedligeholde den voksende interesse for samfundsvidenskabelig forskning i Danmark. I de senere år har samfundsvidenskaberne oplevet en form for genkomst, hvilket blandt andet har vist sig med sociologifagets gen- eller nyoprettelse på henholdsvis Københavns og Aalborg Universitet. Under sådanne omstændigheder er det efter vores mening vigtigt, at både studerende og undervisere på disse, og mere etablerede uddannelser, har adgang til dansksprogede udlægninger, fortolkninger og anvendelser af en stor traditions akkumulerede viden og indsigt. Dette var baggrunden for, at vi påbegyndte projektet med at samle og redigere denne bog. Vi har, som undertitlen antyder, lagt op til en problemorienteret teorihistorie, hvilket skal ses i snæver sammenhæng med den ånd og pædagogik, der kendetegner Aalborg Universitet, hvorfra udgivelsen udspringer. Vi har desuden valgt primært at fokusere på sociologiske teorier og traditioner, omend visse af kapitlerne i bogen med en vis vejvilje også kunne klassificeres som enten politologiske eller socialpsykologiske.

Vi ønsker i forbindelse med udgivelsen af denne bog at takke følgende finansielle bidragsydere, uden hvem bogen ikke havde set dagens lys. Disse er henholdsvis Institut for Sociale Forhold og Organisation, Institut for Politik, Økonomi og Forvaltning, Institut for Historie, Internationale Studier og Samfundsforskning samt Videnscenter for Læreprocesser – alle Aalborg Universitet. Naturligvis også en stor tak til bogens 22 forfattere, der som leverandører af bidrag alle har ydet en fornem indsats. Vi takker også vores to redaktører på Aalborg Universitetsforlag, Mette Korsgaard og Christine Øhlenschläger, for deres engagement i og interesse for, at denne bog skulle blive til noget. Slutteligt også en stor tak til Inger Wolf, som utrætteligt har læst alle bidragene igennem, i visse tilfælde assisteret med oversættelse og generelt forsøgt at holde en vis standard og orden på dem alle. Sidst men ikke mindst en tak til Eva Sofie Rafn for at have lavet et efter vores mening meget flot layout på bogen, således at formen ingeniørligt står tilbage for indholdet.

Aalborg, juni 2001

Michael Hviid Jacobsen

Mikael Carleheden

Søren Kristiansen